JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
ANTONIO LA PERGOLA
20 päivänä kesäkuuta 1996 *

1. Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Autónoma del País Vascon (Sala de lo Social) esittämät kysymykset koskevat kahta tärkeää seikkaa sosiaaliturvaa koskevassa EY:n sääntelyssä, joka on otettu käyttöön neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1408/71 [1] (jäljempänä asetus). Yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltävänä olevat kysymykset koskevat työkyvyttömyyseläkkeen ns. teoreettisen määrän laskemismenetelmää ja niiden etuuksien todellisen määrän laskemista, jotka siirtotyöläinen saa jokaisesta laitoksesta, johon hän on suorittanut vakuutusmaksuja ammatillisen uransa aikana.

2. Tämän asian tosiseikat ovat lyhyesti seuraavat: Espanjalainen työntekijä Eduardo Lafuente Nieto (jäljempänä kantaja) maksoi ennen vuotta 1969 Espanjan lainsäädännön mukaisesti vakuutusmaksuja 1 898 päivältä. Tämän jälkeen hän muutti Saksaan, jossa hän maksoi tämän valtion toimivaltaiselle laitokselle vakuutusmaksuja vuoteen 1990 saakka, jolloin hän tuli pysyvästi työkyvyttömäksi.

3. Syistä, joita kansallinen tuomioistuin ei ole maininnut, Saksan toimivaltainen laitos myönsi kantajalle työkyvyttömyyseläkkeen yksinomaan Saksassa täyttyneen työskentelykauden perusteella eikä siten ottanut huomioon hänen työskentelykauttaan Espanjassa.

4. Kantaja esitti tämän vuoksi Espanjan toimivaltaiselle laitokselle eli Instituto Nacional de la Seguridad Socialille (jäljempänä INSS tai vastaaja) vaatimuksen siitä, että hänelle myönnettäisiin Espanjassa täyttyneen työskentelykauden perusteella työkyvyttömyyseläke.

Vastaaja myönsi sovellettavan Espanjan lainsäädännön mukaisesti kantajalle työkyvyttömyyseläkkeen, jonka suuruudeksi laskettiin 9 226 Espanjan pesetaa kuukaudessa maksettavaksi neljätoista kertaa vuodessa. Eläkkeen suuruus määriteltiin laskennallisesti. Koska kantaja ei ollut työskennellyt Espanjassa työkyvyttömyyttä välittömästi edeltäneenä aikana, hänellä ei katsottu olleen kansallisen lainsäädännön perusteella velvollisuutta mak-

* Alkuperäinen kieli: italia.

1 — Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 1408/71; ks. 2.6.1983 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2001/83 (EYVL L 230, s. 6) muutettu ja ajantasaistettu versio. Tässä ratkaisuehdotuksessa viitataan siihen asetuksen tekstiin, joka oli voimassa kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevan asian tosiseikkojen tapahtuma-aikana (heinäkuussa 1990).

saa vakuutusmaksuja. [2] Tämän vuoksi hänen työkyvyttömyyseläkkeensä määrä laskettiin kyseisen ammattiryhmän vähimmäispalkan perusteella. [3] Lisäksi Espanjan viranomaisten maksettavaksi tulevan etuuden määrä laskettiin ottamalla huomioon kantajan koko ammatillinen ura.

5. Kantaja katsoi, että vastaajan käyttämä laskentatapa oli virheellinen: hänen mukaansa etuuden teoreettisen määrän laskemisessa käytetty vakuutusmaksun peruste oli virheellinen, ja myös prorata-säännön soveltamisessa käytetty peruste oli väärä. Tämän vuoksi hän nosti kanteen Juzgado de lo Social de Bizkaiassa. Tämä tuomioistuin hylkäsi kuitenkin perusteettomana kantajan vaatimuksen siitä, että hän saisi kuukausittain 56 485 Espanjan pesetan suuruisen eläkkeen sellaisten laskelmien perusteella, jotka poikkesivat vastaajan suorittamista. Siten tämä kanne hylättiin.

6. Kantaja valitti tästä päätöksestä Tribunal de lo Social del País Vascoon, joka on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1. Onko asetuksen (ETY) N:o 1408/71 (sellaisena kuin se oli heinäkuussa 1990) 47 artiklan 1 kohdan e alakohdan soveltamisalaa tulkittava siten, että siihen kuuluu 31.7.1985 annetun lain nro 26/1985 3 pykälän kaltainen säännös, johon on viitattu ennakkoratkaisupyynnön 2 luvun B kohdassa, vai kuuluuko tällainen säännös saman asetuksen 47 artiklan 1 kohdan b alakohdan soveltamisalaan?

2. Jos edelliseen kysymykseen vastataan siten, että siinä mainittu Espanjan kansallinen säännös kuuluu asetuksen

2 — Espanjalaisissa säännöksissä (suojelutoimien ja niiden rakenteen järkiperäistämistä koskevista kiireellisistä toimenpiteistä 31.7.1985 annettu laki nro 26/1985, BOE, 1.8.1985, nro 183, s. 1907) säädetään, että työntekijälle maksettavan työkyvyttömyysetuuden määrä ei vaihtele vakuutuskausien keston mukaan. Jos eläkeoikeuden saamisen edellytykset täyttyvät, eläke lasketaan (3 pykälän 1 momentti) jakamalla työkyvyttömyyden ilmenemistä välittömästi edeltävän 96 kuukauden vakuutusmaksun perusteiden summa tietyllä jakajalla (112). On huomautettava, että a) vakuutusmaksun peruste riippuu työntekijän palkasta, vaikkakin perusteelle on määritelty enimmäis- ja vähimmäisarvo (vähimmäisarvona on ammattiryhmän vähimmäispalkka), ja että b) työkyvyttömyyden ilmenemistä välittömästi edeltävän 24 kuukauden vakuutusmaksun perusteet otetaan huomioon nimellisarvoisina, kun taas viitekauden muut vakuutusmaksun perusteet on sidottu viralliseen kuluttajahintaindeksiin. Saman lain siirtymäsäännösten mukaan (erityisesti 3 pykälän 1 momentin c kohta) tietyissä tapauksissa eläkkeen laskentaperuste saadaan pitämällä viitekautena 84 kuukautta (tällöin jakajana on luku 98). Asianosaiset ovat eri mieltä siitä, onko kantajaan sovellettava näitä siirtymäsäännöksiä. Koska kuitenkin kansallinen tuomioistuin on todennut, että kantajaan sovelletaan näitä siirtymäsäännöksiä, tässä ratkaisuehdotuksessa viitataan kyseiseen 84 kuukauden viitekauteen.

3 — Edellä mainitun lain nro 26/1985 4 pykälän 3 momentissa todetaan, että "jos eläkkeen laskentaperusteen määrittelemisessä huomioon otettavaan kauteen kuuluu kuukausia, jolloin asianomaisella henkilöllä ei ollut velvollisuutta maksaa vakuutusmaksuja, kyseisiltä kuukausilta vakuutusmaksun perusteena on vähimmäisperuste, jos kysymyksessä on yli 18 vuotias työntekijä". Ley General de la Seguridad Social (Texto Refundido) -lain, sellaisena kuin se on 30.5.1975 annetulla asetuksella nro 2065 (BOE, 20. ja 22.7.1975) muutettuna, 74 pykälän mukaan vähimmäisperusteena on ammattiryhmän vähimmäispalkka (4 momentti), kun taas hallitus vahvistaa ajanjaksoittain työministeriön ehdotuksesta enimmäisperusteen, jota sovelletaan kaikkeen työhön ja kaikkiin ryhmiin (1, 2 ja 3 momentti). Näihin säännöksiin on tehty tiettyjä muutoksia, joilla ei kuitenkaan ole merkitystä tässä asiassa, ja nämä säännökset sisältyvät nykyään 20.6.1994 annetulla Real Decreto-Leyllä nro 1/1994 (BOE nro 154, 29.6.1994, s. 1825) hyväksyttyyn Texto Refundido de la Ley General de la Seguridad Socialiin.

(ETY) N:o 1408/71 47 artiklan 1 kohdan e alakohdan soveltamisalaan,

a) onko kyseistä yhteisön oikeuden säännöstä tulkittava siten, että sitä on pidettävä sellaisena yhteisön oikeuden säännöksenä, joka on itsenäinen suhteessa Espanjan sisäiseen oikeuteen ja jonka mukaan vakuutusmaksun perusteiden keskiarvo määritellään Espanjassa voimassa olevien enimmäis- ja vähimmäisperusteiden aritmeettisena keskiarvona;

b) vai onko kyseistä yhteisön oikeuden säännöstä tulkittava siten, että siihen ei sisälly mitään itsenäistä säännöstä siitä, miten vakuutusmaksun perusteiden keskiarvo määritellään, vaan tämä on määriteltävä Espanjan sisäisen oikeuden mukaisesti mutta ottamatta huomioon sellaisia vakuutusmaksuja, jotka on maksettu toisen jäsenvaltion toimivaltaiseen laitokseen tämän jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti;

c) vai onko kyseistä yhteisön oikeuden säännöstä tulkittava siten, että siihen ei sisälly mitään itsenäistä säännöstä siitä, miten vakuutusmaksun perusteiden keskiarvo määritellään, vaan tämä on määriteltävä Espanjan sisäisen oikeuden mukaisesti ottaen huomioon tältä osin sellaiset vakuutusmaksut, jotka on maksettu toisen jäsenvaltion toimivaltaiseen laitokseen tämän jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, siltä osin kuin nämä vakuutusmaksut olisi pitänyt maksaa Espanjaan Espanjan lainsäädännön mukaisesti, jos toisessa valtiossa tapahtuneen vakuutustapahtuman katsottaisiin tapahtuneen Espanjassa?

3) Jos asetuksen (ETY) N:o 1408/71 47 artiklan 1 kohdan e alakohdan oikeana tulkintana on pidettävä jompaa kumpaa niistä kahdesta ensimmäisestä tulkintavaihtoehdosta, joihin on viitattu edellisessä ennakkoratkaisukysymyksessä, rikotaanko tällä säännöksellä ETY:n perustamissopimuksen 51 artiklaa tulkittuna yhdessä saman sopimuksen 48 artiklassa ilmaistun työntekijöiden vapaan liikkuvuuden periaatteen kanssa ja onko tätä asetuksen säännöstä pidettävä tämän vuoksi pätemättömänä?

4) Jos yhteisöjen tuomioistuin vastaa ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen siten, että 31.7.1985 annetun lain 26/1985 3 pykälän säännökset kuuluvat asetuksen (ETY) N:o 1408/71 47 artiklan 1 kohdan b alakohdan soveltamisalaan,

a) onko tätä yhteisön oikeuden säännöstä tulkittava siten, että sen mukaan ei ole sallittua, että määriteltäessä pysyvästä työkyvyttömyy-

destä maksettavan eläkkeen tai vanhuuseläkkeen laskentaperustetta otetaan huomioon ne vakuutusmaksut, jotka on maksettu toisen jäsenvaltion toimivaltaiseen laitokseen tämän jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti;

b) vai onko tätä yhteisön oikeuden säännöstä tulkittava siten, että sen mukaan on sallittua, että määriteltäessä kyseistä laskentaperustetta otetaan huomioon ne vakuutusmaksut, joita on maksettu toisen jäsenvaltion toimivaltaiseen laitokseen tämän jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, siltä osin kuin nämä vakuutusmaksut olisi myös pitänyt maksaa Espanjaan Espanjan lainsäädännön mukaisesti, jos toisessa valtiossa tapahtuneen vakuutustapahtuman katsottaisiin tapahtuneen Espanjassa?

5. Jos asetuksen (ETY) N:o 1408/71 47 artiklan 1 kohdan b alakohdan oikeana tulkintana on pidettävä ensimmäistä niistä kahdesta vaihtoehdosta, jotka on mainittu edellisessä ennakkoratkaisukysymyksessä, rikotaanko tällä säännöksellä ETY:n perustamissopimuksen 51 artiklaa tulkittuna yhdessä saman sopimuksen 48 artiklassa ilmaistun työntekijöiden vapaan liikkuvuuden periaatteen kanssa ja onko tätä säännöstä pidettävä tämän vuoksi pätemättömänä?

6. Riippumatta siitä, millaisen vastauksen yhteisöjen tuomioistuin antaa edeltäviin ennakkoratkaisukysymyksiin, onko asetuksen (ETY) N:o 1408/71 46 artiklan 2 kohdan c alakohdan, sellaisena kuin se oli voimassa heinäkuussa 1990, soveltamisalaa tulkittava siten, että siihen kuuluvat muusta kuin ammattitaudista aiheutuneesta pysyvästä työkyvyttömyydestä maksettavat eläkkeet, joista säädetään Espanjan yleisessä sosiaaliturvajärjestelmässä (Régimen General de la Seguridad social), ja onko siten katsottava, että tässä säännöksessä mainitulla enimmäiskaudella tarkoitetaan sitä vakuutusmaksukautta, jonka on vähintään toteuduttava eläkeoikeuden saamiseksi?"

7. Kaiken kaikkiaan viisi ensimmäistä kysymystä koskevat sitä, miten työkyvyttömyyseläke on laskettava. Tarkemmin ottaen ensimmäinen kysymys koskee sitä, minkä yhteisön säännöksen soveltamisalaan voimassa oleva Espanjan lainsäädäntö kuuluu. Muilla neljällä kysymyksellä tiedustellaan puolestaan, onko toimivaltaisen espanjalaisen laitoksen määriteltävä kyseisen etuuden määrä ottaen huomioon ne vakuutusmaksut, joita siirtotyöläinen on maksanut toisen jäsenvaltion toimivaltaiseen laitokseen, vai voidaanko tässä käyttää muita perusteita eli ottaa huomioon kansallisessa lainsäädännössä säädetty vähimmäispalkka tai — oikeuskäytäntöön perustuvalla tavalla — viranomaisten vahvistaman vähimmäis- ja enimmäisperusteen keskiarvo. [4] Kansallinen tuomioistuin kysyy toissijaisesti, että jos työkyvyttömyyseläkettä ei ole laskettava ottaen huomioon ne vakuutusmaksut, jotka siirtotyöläinen on suorittanut toisen jäsenvaltion toimivaltai-

4 — Tribunal Supremo on itse asiassa omaksunut oikeuskäytännössään juuri tällaisen ratkaisun. Ks. jäljempänä alaviite 26.

seen laitokseen, onko niitä pidettävä perustamissopimuksen 51 ja 48 artiklassa ilmaistujen periaatteiden vastaisina.

8. Kuudennella kysymyksellä kansallinen tuomioistuin pyytää sitä vastoin yhteisöjen tuomioistuinta tulkitsemaan asetuksen 46 artiklan 2 kohdan c alakohtaan (nykyään 47 artiklan 1 kohdan a alakohtaan) sisältyvää "enimmäiskauden" käsitettä. Tarkoituksena on tiedustella, onko Espanjan toimivaltaisen laitoksen maksettavaksi tuleva etuuden osa laskettava ottaen huomioon kaikki ne työskentelykaudet, jotka työntekijä on täyttänyt kotimaassaan tai asuinmaassaan, vai ottaen huomioon Espanjan lainsäädännössä säädetty aika, jonka on vähintään täytyttävä, jotta oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen syntyisi.

9. Espanjan kuningaskunta, EU:n neuvosto, EY:n komissio ja kantaja ovat osallistuneet 2.5.1996 pidettyyn suulliseen käsittelyyn ja esittäneet huomautuksia asiassa.

Viisi ensimmäistä ennakkoratkaisukysymystä

10. Ennen kuin tutkin viisi ensimmäistä kysymystä, mielestäni on tarpeen esittää riidanalaisten säännösten sisältö siinä asiayhteydessä, jonka nämä säännökset muodostavat muiden asetuksen säännösten kanssa.

11. Työkyvyttömyyseläkettä koskeva Espanjan lainsäädäntö on tyypiltään erilainen kuin vastaava Saksan lainsäädäntö. Espanjan lainsäädäntö on tyyppiä A. Kyseinen järjestelmä perustuu riskiin. Siten työkyvyttömyyseläkkeen määrä *ei riipu täyttyneiden vakuutuskausien pituudesta*. Saksan lainsäädäntö on sitä vastoin tyyppiä B. Kysymyksessä on kumulatiivinen järjestelmä. Työkyvyttömyyseläkkeen määrä määräytyy vakuutuskausien pituuden perusteella. [5]

12. Asetuksessa säädetään nimenomaisesti työkyvyttömyyseläkkeen maksamisesta sellaiselle siirtotyöläiselle, joka on ammatillisen uransa aikana kuulunut Lafuente Nieton tavoin sekä A- että B-tyyppiseen sosiaaliturvajärjestelmään. Asetuksen 40 artiklan 1 kohdassa säädetään nimittäin, että työntekijä, joka on peräkkäin tai vuorottain ollut kahden tai useamman jäsenvaltion sellaisen lainsäädännön alainen, joista ainakaan yksi ei ole tyyppiä A, saa etuudet asetuksen 3 luvun ("Vanhuus ja kuolema (eläkkeet)", 44—51 artikla) säännösten mukaan, joita *sovelletaan analogisesti*.

13. Edellä mainituista artikloista 45 artiklan 1 kohdassa säädetään, että tutkiessaan, onko tietyllä henkilöllä eläkeoikeutta, toimivaltaisen laitoksen on otettava huomioon muiden jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan täyttyneet vakuutus- tai asumiskaudet, niin kuin

5 — Lainsäädännön tyypittely on esitetty 20.7.1989 annetussa komission ehdotuksessa asetusta (ETY) N:o 1408/71 muuttavaksi neuvoston asetukseksi (ETY), KOM(89) lopull., s. 5 ja 6.

ne olisivat sen soveltaman lainsäädännön mukaan täyttyneitä kausia. Työntekijä ei saa menettää oikeuksiaan siksi, että hän on käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen. [6]

14. On täsmennettävä, että kantajan oikeutta työkyvyttömyyseläkkeeseen ei ole kiistetty. Kysymykset koskevat ainoastaan hänelle maksettavan eläkkeen määrää. Tältä osin on sovellettava 46 artiklan 2 kohtaa, jossa säännellään niiden etuuksien myöntämistä, joihin työntekijällä on oikeus — kuten tässä asiassa — yhteenlaskemisperiaatteen perusteella.

15. Etuuksien myöntämisessä sovelletaan eri jäsenvaltioissa täyttyneiden asumis- ja vakuutuskausien kumuloitumista koskevaa periaatetta ja periaatetta, joka koskee asianomaiselle henkilölle maksettavien etuuksien suhteellista jakamista toimivaltaisten laitosten kesken ("prorata-sääntö"). Asetuksessa säädetään myös siitä, miten kyseisiä periaatteita on sovellettava.

Jokaisen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen on ensin laskettava etuuden *teoreettinen määrä*. Espanjan järjestelmän kaltaisen, tyyppiä A olevan järjestelmän osalta teoreettinen määrä lasketaan kyseisen säännöksen toisen virkkeen mukaisesti: "Jos tämän lainsäädännön mukaan etuuden määrä ei riipu täyttyneiden vakuutuskausien pituudesta, *määrä otetaan teoreettiseksi määräksi, jota tarkoitetaan tässä alakohdassa*" (46 artiklan 2 kohdan a alakohta; korostus kirjoittajan). Käsiteltävänä olevassa asiassa teoreettinen määrä on siten määriteltävä Espanjan lainsäädännössä säädetyllä tavalla.

16. Teoreettisen määrän laskemisen jälkeen toimivaltainen laitos määrittelee etuuden niin sanotun *todellisen määrän*. Se määritellään *tämän laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaan* ennen riskin toteutumista täyttyneiden vakuutus- tai asuinkausien pituuden suhteessa *kaikissa kyseisissä jäsenvaltioissa ennen riskin toteutumista täyttyneiden vakuutus- tai asumiskausien kokonaispituuteen* (46 artiklan 2 kohdan b alakohta).

17. Asetuksen 47 artiklassa (joka on otsikoitu huomionarvoisesti "Täydentäviä säännöksiäetuuksien laskemiseksi") täsmennetään puolestaan ne — voisi sanoa teknisluontoiset — yksityiskohtaiset säännökset, joita kansalliset laitokset käyttävät teoreettisen määrän määrittelemisessä ja niiden toimivaltaan kuuluvien etuuksien laskemisessa.

6 — On huomattava, että kansallisen lainsäädännön (em. 31.7.1985 annetun lain nro 26/1985 2 pykälän 2 momentin) mukaan eläkeoikeuden saamiseksi kahden lisäedellytyksen on täytyttävä:
— työntekijä on maksanut vakuutusmaksuja vähintään neljänneksen siitä ajasta, joka on kulunut siitä, kun hän täytti 20 vuotta, työkyvyttömäksi tulemiseen (ja vähintään 5 vuotta);
— vähintään viidennes näistä vähintään vaadittavista vakuutusmaksukausista sijoittuu niille kymmenelle vuodelle, jotka edelsivät välittömästi työkyvyttömäksi tulemista.
Espanjan toimivaltainen laitos katsoi siten asetuksen 45 artiklan 1 kohdan perusteella, että kantajalla on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen. Kantaja oli kansallisen tuomioistuimen mukaan nimittäin työskennellyt Espanjassa vähemmän aikaa (1 898 päivää) kuin kansallisten säännösten mukaan oli tarpeen kyseisen eläkeoikeuden saamiseksi (2 555 päivää).

Kuten ennakkoratkaisukysymyksistä ilmenee, kahdella tämän artiklan säännöksistä on merkitystä käsiteltävänä olevan asian kannalta.

Näistä 47 artiklan 1 kohdan b alakohdassa (nykyään d alakohdassa) säädetään seuraavaa:

"Jos jäsenvaltion lainsäädännön mukaan etuudet lasketaan ansioiden, maksujen tai korotusten määrän perusteella, tämän valtion toimivaltainen laitos määrää ansiot, maksut ja korotukset, jotka on otettava huomioon toisen valtion lainsäädännön mukaan täyttyneiden vakuutus- tai asumiskausien osalta sellaisten keskimääräisten ansioiden, maksujen tai korotusten perusteella, jotka on rekisteröity sen soveltaman lainsäädännön mukaan täyttyneiden vakuutuskausien osalta."

Lisäksi 47 artiklan 1 kohdan e alakohdassa, joka — mitä on syytä heti korostaa — lisättiin asetukseen Espanjan Euroopan yhteisöön *liittymisen* [7] *vuoksi*, säädetään puolestaan seuraavaa:

"Jos jäsenvaltion lainsäädännön mukaan etuudet lasketaan [*vakuutusmaksun perusteiden keskiarvon*] * perusteella, tämän valtion toimivaltainen laitos määrää tämän keskimääräisen luvun yksinomaan *sanotun valtion lainsäädännön mukaan täyttyneiden vakuutuskausien perusteella*" (kursivointi kirjoittajan).

18. Kahta juuri mainittua säännöstä on tarkasteltava tarkemmin ennakkoratkaisukysymyksiin vastaamiseksi. Kuten olen jo todennut, vastaaja laski etuuden teoreettisen määrän kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Tämän lainsäädännön mukaisesti työkyvyttömyyseläke lasketaan ennen riskin toteutumista täyttyneiden 84 kuukauden *vakuutusmaksun perusteen* perusteella (ns. viitekausi). Kyseisen kansallisen lain (laki nro 26/1985, 31.7.1985) 3 pykälän 4 momentissa säädetään kuitenkin niiden tapausten osalta, joissa työntekijällä ei ole ollut viitekauden aikana velvollisuutta maksaa vakuutusmaksuja, että tämän ajanjakson osalta käytetään perusteena ammattiryhmän vähimmäispalkkaa. Koska kantaja työskenteli Saksassa viitekauden aikana eikä hänellä siten ollut velvollisuutta maksaa vakuutusmaksuja Espanjan järjestelmän perusteella, määriteltäessä etuuden määrää hänen *vakuutusmaksun perusteenaan* pidetään tältä osin edellä mainittua ammattiryhmän vähimmäispalkkaa.

19. Juuri tältä osin ilmenee ongelmia, jotka on ratkaistava asetusta soveltamalla. Onko Espanjan toimivaltaisen laitoksen määriteltävä yhteisön säännösten mukaisesti teoreettinen määrä ottamalla huomioon kantajan kyseisenä aikana Saksassa saama palkka, sen sijaan että se ottaa huomioon ammatti-

7 — Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisasiakirjan 26 artikla ja liitteessä I oleva VIII osa (EYVL L 302, 15.11.1985, s. 139, erityisesti s. 171).

* Korjaus tehty yhteisöjen tuomioistuimessa.

ryhmän vähimmäispalkan Espanjan lainsäädännön mukaisesti? Vai pitäisikö toimivaltaisen laitoksen käyttää muita perusteita, kuten vähimmäis- ja enimmäisperusteen välistä keskiarvoa?

20. Kansallisen tuomioistuimen mukaan näihin kysymyksiin vastaamiseksi on välttämättä ensin tutkittava se, kuuluuko kyseinen Espanjan järjestelmä, joka perustuu *vakuutusmaksun perusteen* käsitteeseen, 47 artiklan 1 kohdan b alakohdan vai e alakohdan soveltamisalaan.

21. Asian käsittelyyn osallistuneet ovat esittäneet tältä osin toisistaan poikkeavia näkemyksiä. Espanjan kuningaskunnan (ja kansallisen tuomioistuimen) mukaan tähän tapaukseen on sovellettava e alakohtaa. Kantaja puolestaan väittää, että Espanjan lainsäädäntö kuuluu b alakohdan soveltamisalaan.

22. Komission näkemys puolestaan poikkeaa edellisistä, koska komissio väittää asiassa Weber annetun tuomion [8] perusteella tämän tapauksen kuuluvan 46 artiklan 2 kohdan a alakohdan soveltamisalaan. Komission mukaan tässä tuomiossa katsottiin, että asetuksen 47 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan eivät kuulu sellaiset työkyvyttömyysetuusjärjestelmät, jollainen on voimassa Espanjassa (eli, kuten olen todennut, tyyppiä A oleva lainsäädäntö).

8 — Asia 181/83, tuomio 29.11.1984 (Kok. 1984, s. 4007).

23. Nämä ovat siten yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt näkemykset. Tutkin ne siten, että aloitan komission näkemyksestä. Sen jälkeen tutkin kantajan ja Espanjan kuningaskunnan väitteet.

24. Komission näkemys on selvä, ja sillä yksinkertaistettaisiin huomattavasti ongelman ratkaisemista. Komission mukaan kyseinen lainsäädäntö ei kuulu sen säännöksen soveltamisalaan, johon kansallinen tuomioistuin on viitannut. Hyväksyttäessä tämä näkemys viidellä ensimmäisellä ennakkoratkaisukysymyksellä ei olisi merkitystä. Esitettyä aineellista ratkaisua on tutkittava huolellisesti.

25. Asia Weber koski alankomaalaista työkyvyttömyysetuussääntelyä, joka — kuten käsiteltävänä oleva Espanjan lainsäädäntö — oli tyyppiä A. Toisin kuin käsiteltävänä olevassa asiassa, kyseisessä asiassa työkyvyttömyysetuuden teoreettinen määrä oli määritelty käyttäen perusteena sitä *päiväansiota, jonka kyseinen henkilö olisi voinut saada työkyvyttömyyden ilmenemistä seuraavan kalenterivuoden aikana*. Tämä tarkoitti käytännössä sitä, että jos hän työskenteli yhdessä ainoassa työpaikassa, huomioon otettiin tämän henkilön keskimääräinen palkka työkyvyttömyyden ilmenemistä välittömästi edeltävältä kalenterivuodelta. Weber oli työskennellyt ensin Alankomaissa ja sitten Saksassa, minkä jälkeen hän oli tullut työkyvyttömäksi. Toisin kuin INSS käsiteltävänä olevassa tapauksessa, Alankomaiden toimivaltainen laitos oli laskenut etuuden teoreettisen määrän sen palkan perusteella, jota työntekijä oli viimeksi saanut toisessa jäsenvaltiossa eli Saksassa. Weber vaati, että kysei-

nen laitos olisi laskenut 47 artiklan 1 kohdan mukaisesti etuuden teoreettisen määrän hänen Alankomaissa saamansa keskipalkan perusteella. Yhteisöjen tuomioistuin päätti kyseisessä asiassa, että 47 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan *eivät kuulu sellaiset työkyvyttömyysetuusjärjestelmät, joissa etuuksien määrä ei riipu vakuutuskausien pituudesta* ja joissa palkan menetys lasketaan asianomaisen henkilön viimeksi saaman kiinteän palkan perusteella (siinä työssä, jota hän teki vakituisesti ennen työkyvyttömäksi tulemista) tai sen keskipalkan perusteella, jota hän oli saanut tietyn ajanjakson ajan (ei yli kahta vuotta) ennen työkyvyttömäksi tulemistaan. [9]

26. Julkisasiamies Jacobs esitti samankaltaisen tulkinnan asiassa Reichling antamassaan ratkaisuehdotuksessa [10] [11]. Kyseisessä tapauksessa työkyvyttömyysetuus perustui kansallisen lain mukaan *viimeiseen palkkaan, joka hänelle oli maksettu, ennen kuin hän oli tullut työkyvyttömäksi.* Riidanalaista asiassa oli se, oliko Belgian toimivaltaisen laitoksen laskettava työkyvyttömyyseläke sen palkan perusteella, jota työntekijä oli välittömästi ennen työkyvyttömäksi tulemistaan saanut Luxemburgissa (jonne työntekijä oli mennyt työtä löytääkseen käyttäen näin oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen), vai sen palkan perusteella, jota hän oli viimeksi saanut Belgiassa, jossa hän oli työskennellyt aikaisemmin. Myös kyseisessä asiassa sosiaaliturvajärjestelmät olivat eri tyyppiä. Kuten käsiteltävänä olevassa asiassa, (Belgian) toimivaltaisen laitoksen soveltama lainsäädäntö oli tyyppiä A, kun taas Luxemburgin lainsäädäntö oli samaa tyyppiä kuin Saksan lainsäädäntö (tyyppi B). Kyseinen asia oli myös toisella tavalla käsiteltävänä olevan asian kaltainen. Toimivaltaisen laitoksen soveltamassa lainsäädännössä säädettiin, että jos työkyvyttömyyden ilmaantuessa kyseinen henkilö oli ollut yli 14 päivää Belgian järjestelmään kuulumaton, häneen sovellettiin etuuden teoreettista määrää laskettaessa — myös tällöin pelkästään laskennallisesti — sitä vähimmäispalkkaa, jonka Commission paritaire nationale auxiliaire pour les employés oli vahvistanut I luokan työtehtäville. Kyseisen asian tosiseikkojen perusteella julkisasiamies päätteli, että asiassa Weber annetussa tuomiossa esitettyä tulkintaa "voitiin soveltaa Belgian lainsäädäntöön, jossa työttömyysetuus lasketaan kyseisen henkilön viimeisen palkan perusteella" [12]. Ratkaisuehdotuksessa päädyttiin siten siihen, että 47 artiklan 1 kohtaa ei voida soveltaa kyseiseen asiaan.

27. Olen komission kanssa samaa mieltä siitä, että tuomiot, joihin olen juuri viitannut, koskivat usealla tavalla käsiteltävänä olevaa asiaa muistuttavia tapauksia. Komission näkemys on oivallinen myös siltä osin, että se panee ajattelemaan 47 artiklan 1 kohdan merkitystä ja soveltamisalaa. Tällä säännöksellä pyritään yksinkertaistamaan etuuksien laskentaperusteita. Tämä tarkoitus on selvä, kun kysymys on kumulatiivisesta järjestelmästä, joka perustuu asianomaisen henkilön ajan kuluessa maksamiin maksuihin. Kun sitä vastoin etuuden maksamisesta vastaava laitos soveltaa järjestelmää, joka perustuu riskiin, ja kun työntekijä — kuten tässä tapauksessa — ei ole vakuutettu tällaisessa järjestelmässä silloin, kun hän tulee työkyvyttömäksi, ta-

9 — Em. asia Weber, tuomion 17 kohta.

10 — Asia C-406/93, tuomio 9.8.1994 (Kok. 1994, s. I-4061).

11 — Ks. julkisasiamies Jacobsin ratkaisuehdotus tässä asiassa (Kok. 1994, s. I-4063, 24 kohta).

12 — Em. asiassa Reichling annetun ratkaisuehdotuksen 24 kohta (Kok. 1994, s. I-4071).

paukseen sovelletaan asetuksen 45 artiklan 1 kohdassa säädettyä laskennallista mallia: toisessa jäsenvaltiossa täyttyneet työskentelykaudet otetaan huomioon, niin kuin ne olisivat toimivaltaisen laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaan kyseisessä jäsenvaltiossa täyttyneitä kausia.

28. Olen tietoinen niistä ongelmista, joita voi syntyä siitä, että 47 artiklan 1 kohtaa sovelletaan kyseiseen tilanteeseen. Ajanjakso, joka sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaan on otettava huomioon työkyvyttömyyseläkkeen määrittämiseksi, voi sijoittua kauas menneisyyteen, minkä vuoksi maksettava etuus ei tällöin vastaa asianomaisen henkilön nykyistä tulonhankintakykyä. Yhteisöjen tuomioistuin on siksi pyrkinyt säilyttämään vaatimuksen siitä, että maksettavan etuuden perustana on oltava henkilön saama palkka silloin, kun hän tuli työkyvyttömäksi; tähän ajatukseen perustuivat myös edellä mainituissa asioissa kysymyksessä olleet Alankomaiden ja Belgian järjestelmät. Tällainen pyrkimys oli siten epäilyksettä perusteltu.

29. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että 47 artiklan 1 kohdan säännöksiä sovellettaisiin yksinomaan järjestelmiin, joissa etuuden määrä riippuu vakuutuskausien pituudesta. Kuten julkisasiamies Lenzin ratkaisuehdotuksesta ja yhteisöjen tuomioistuimen tuomiosta asiassa Weber ilmenee, 47 artiklan 1 kohtaa voidaan soveltaa myös niihin tapauksiin, jotka kuuluvat 46 artiklan 2 kohdan a alakohdan soveltamisalaan. [13] Olennaista on, että tämän jälkimmäisen säännöksen mukaisesti laskettava työkyvyttömyyseläke ei ole niiden kyseisen artiklan periaatteiden vastainen, joilla on tarkoitus suojella siirtotyöläistä. [14] Tämän perusteella 47 artiklan 1 kohdan soveltaminen käsiteltävänä olevassa asiassa ei ole ehdottomasti poissuljettua siten kuin komissio on väittänyt. Komission näkemys on tosin tietyllä tavalla puoleensavetävä, mutta sitä ei voida hyväksyä jäljempänä esittämistäni syistä.

30. Ensiksi on todettava, että komissio ei ota juuri kuvailemassani näkemyksessään huomioon tiettyä seikkaa, jolla on kuitenkin ratkaiseva merkitys käsiteltävänä olevassa asiassa. Asetukseen liitettiin uusi 47 artiklan 1 kohdan e alakohta sen vuoksi, että Espanjan kuningaskunta liittyi Euroopan yhteisöön, mikä tapahtui asiassa Weber annetun tuomion julistamisen jälkeen.

13 — On syytä viitata erityisesti julkisasiamiehen em. asiassa Weber ehdottamaan ensimmäiseen ratkaisuun: "asetuksen N:o 1408/71 47 artiklan 1 kohtaa sovelletaan periaatteessa myös silloin, kun asetuksen 46 artiklan 2 kohdan a alakohdan toista virkettä sovelletaan eli kun työkyvyttömyysetuutta määritellään sovellettaessa riskiin perustuvaa järjestelmää, jossa perustana ei käytetä vakuutuskausien pituutta" (Kok. 1984, s. 4027, C kohta). Toisaalta vaikka yhteisöjen tuomioistuin ei nimenomaisesti ottanut kantaa tähän päätelmään antamassaan tuomiossa, se totesi, ettei 47 artiklan 1 kohtaa sovelleta kyseiseen tapaukseen Alankomaiden järjestelmän erityispiirteiden vuoksi ja sen vuoksi, että etuuksien määrä ei riipu vakuutuskausien pituudesta (ks. 15 kohta). Näiden tulkintojen perusteella voitaisiin siten tehdä se päätelmä, että vaikka lainsäädäntö on tyyppiä A, siihen voidaan silti soveltaa 47 artiklan 1 kohdan säännöksiä.

14 — Ks. myös tältä osin julkisasiamies Lenzin viimeksi mainitun asian ratkaisuehdotuksessa esittämä seuraava toteamus: "Tämän säännöksen [ts. 47 artiklan 1 kohdan] soveltaminen ei saa johtaa sellaiseen tulokseen, joka on yhteensopimaton kansallisen lainsäädännön kanssa, johon 46 artiklassa ensi sijassa viitataan. Tällaisessa ristiriitatapauksessa 46 artiklassa mainittua laskentaperustetta on sovellettava 47 artiklassa mainittujen täydentävien säännösten sijasta, joiden tarkoituksena on ainoastaan helpottaa hallintokäytäntöä" (Kok. 1984, s. 4026, B kohta).

31. Kuitenkin — kuten olen jo todennut — asetuksen 40 artiklassa viitataan työkyvyttömyysetuuksien laskemisen osalta nimenomaisesti asetuksen 3 luvun säännöksiin ja siten myös 47 artiklan 1 kohtaan. Ottaen huomioon tämän nimenomaisen viittauksen, jälkimmäisen säännöksen soveltamista käsiteltävänä olevassa asiassa ei voida kiistää vetoamalla yhteisöjen tuomioistuimen aikaisempiin tuomioihin, vaikka ne muistuttaisivatkin tätä asiaa. Toisaalta komission esittämää radikaalia näkemystä ei voida tukea myöskään asiassa Weber annetun tuomion tuomiolauselmalla, julkisasiamies Lenzin kyseisessä asiassa antamalla ratkaisuehdotuksella tai julkisasiamies Jacobsin asiassa Reichling tämän kysymyksen osalta esittämillä näkemyksillä. Tämän oikeuskäytännön mukaisesti 47 artiklan 1 kohtaa ei voida soveltaa kysymyksen ollessa Belgian ja Alankomaiden järjestelmistä, joissa etuuden teoreettinen määrä lasketaan *asianomaisen henkilön viimeisen palkan* perusteella. Siten näissä järjestelmissä käytetty peruste on eri kuin Espanjan lainsäädännön mukaan perusteena käytetty viitekauden *vakuutusmaksun peruste*. Tämä ero on merkityksellinen, koska asetuksessa viitataan nimenomaisesti vakuutusmaksun perusteeseen (sen keskiarvoon) eikä Alankomaiden ja Belgian järjestelmissä käytettyjä perusteita mainita ollenkaan asetuksessa.

32. Komissio väittää myös, että asiassa Weber esitettyjen periaatteiden perusteella e alakohdan säännöstä ei voida soveltaa nyt käsiteltävänä olevassa asiassa. Komission mukaan tämä säännös lisättiin asetukseen sen mukauttamiseksi siten, että siinä otettaisiin huomioon Espanjan järjestelmä, joka koskee vanhuusetuuksia ja jälkeenjääneiden etuuksia. Vastauksessaan yhteisöjen tuomioistuimen oikeudenkäynnin aikana esittämään kysymykseen komissio totesi nimittäin, että 47 artiklaan sisältyvällä säännöksellä "tarkoitetaan ainoastaan *Espanjan lainsäädäntöä, joka koskee vanhuusetuuksien ja jälkeenjääneiden etuuksien laskemista*" (*sic*) ja että jos säännöksellä olisi haluttu tarkoitettavan myös muita etuuksia, tästä olisi tehty lisäys asetuksen liitteen VI Espanjaa koskevan D otsikon alle. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että tämä komission näkemys on kovin erilainen kuin se, jonka se nimenomaisesti esitti asetuksen N:o 1408/71 muuttamista koskevassa ehdotuksessaan (jonka perusteella annettiin asetus N:o 1248/92 [15]). Komissio totesi tällöin erityisesti tässä liitteessä olevan D otsikon 4 kohdan osalta seuraavaa:

"liitteessä VI olevan D otsikon alle liitetyssä uudessa 4 kohdassa annetaan tämän artiklan [47 artiklan] yksityiskohtaisia soveltamissäännöksiä Espanjan osalta —— Uudella 4 kohdalla taataan keino ajankohtaistaa myönnetty eläke —— Siten ajankohtaistaminen koskee *vanhuus- ja työkyvyttömyysetuuksia* ——" (kursivointi kirjoittajan). [16]

33. Komission ajatuksena oli siten se, että 47 artiklaa olisi sovellettava myös Espanjan työkyvyttömyysetuusjärjestelmään. Tämä näyttää olleen myös neuvoston näkemys. Kuten on selvästi havaittavissa kuudennen ennakkoratkaisukysymyksen käsittelyn yhteydessä, asetuksella N:o 1248/92 on siirretty alun perin 46 artiklan 2 kohdan

15 — Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 sekä asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 574/72 muuttamisesta 30 päivänä huhtikuuta 1992 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 1248/92 (EYVL L 136, s. 7).

16 — Ks. alaviitteessä 5 mainittu komission asiakirja KOM(89) 370 lopull., 20.7.1989, s. 32 ja 33. [Suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa virallisen suomennoksen puuttumisen vuoksi.]

c alakohtaan sisältyvä säännös 47 artiklan 1 kohtaan (sen a alakohtaan) ja samalla kuitenkin rajoitettu uudella virkkeellä tämän säännöksen soveltamisalaa siten, että sitä sovelletaan vain kumulatiivisiin järjestelmiin eikä siten tyyppiä A olevaan lainsäädäntöön. Komissio väittää kuitenkin, että asiassa Weber annetun tuomion perusteella 47 artiklan säännöksiä voidaan soveltaa ainoastaan kumulatiivisiin järjestelmiin. Vuonna 1992 eli kahdeksan vuotta kyseisen tuomion antamisen jälkeen neuvosto (ja komissio asetusehdotuksessaan) katsoi tarpeelliseksi rajoittaa 47 artiklan 1 kohdan soveltamisalaa ainoastaan tämän artiklan uuden a alakohdan osalta siten, että tätä alakohtaa sovelletaan ainoastaan tyyppiä B oleviin järjestelmiin; voi kuitenkin kysyä, miksi tältä osin haluttiin viitata tai oli tarpeen viitata ainoastaan a alakohtaan eikä myös kaikkiin muihin 47 artiklan 1 kohtaan sisältyviin säännöksiin? Tätä on mielestäni pidettävä osoituksena siitä, että tarkoituksena ei ollut sulkea pois kaikkien 47 artiklan 1 kohtaan sisältyvien säännösten soveltamista tyyppiä A oleviin järjestelmiin.

34. Siten olettamusta, johon komissio tukee väitteensä, ei ole näytetty toteen. Siksi on katsottava, että 47 artiklaa voidaan soveltaa myös nyt käsiteltävänä olevassa asiassa. Ongelma, joka yhteisöjen tuomioistuimen on tässä ratkaistava, ei koske mielestäni siten sitä, sovelletaanko 47 artiklan 1 kohtaa kyseiseen Espanjan sosiaaliturvajärjestelmään, vaan ongelmana on paremminkin se, *miten* sitä voidaan soveltaa tähän järjestelmään.

35. Tämän viimeksi mainitun kysymyksen osalta ovat merkityksellisiä kantajan ja Espanjan kuningaskunnan näkemykset, jotka ovat tosin erilaisia mutta joissa lähdetään silti nimenomaisesti siitä, että asiassa Weber esitettyjä tulkintoja ei voida soveltaa Espanjan työkyvyttömyysetuuksia koskevaan lainsäädäntöön. Molempien väitteissä lähdetään nimittäin siitä, että 47 artiklan 1 kohtaa voidaan soveltaa kyseisessä asiassa.

36. Mikä on kantajan näkemys asiasta? Käsite "vakuutusmaksun perusteiden keskiarvo", joka on lisätty 47 artiklan 1 kohdan e alakohtaan, on hänen mukaansa muodollinen käsite, jolla ei ole aineellisesti yhteyttä kansalliseen sosiaaliturvaoikeuteen. Kansallisessa lainsäädännössä vakuutusmaksun peruste tarkoittaa yksinkertaisesti palkkaa. [17] Siksi Espanjan lainsäädäntöön pitäisi soveltaa 47 artiklan 1 kohdan b alakohtaan, sellaisena kuin se oli pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikana, sisältyvää käsitettä "ansioiden määrä". [18]

37. Kantaja väittää, että vakuutusmaksujen perusteiden keskiarvon käsitettä ei voida soveltaa sellaiseen järjestelmään, joka on käytössä Espanjassa. Tästä väitteestä on

17 — Kantaja vetoaa mm. (sosiaaliturva-alan) Texto Refundido de la Ley generalin, sellaisena kuin se on hyväksyttynä 20.6.1994 annetulla Real Decreto-Ley nro 1:llä, 109 pykälään, jossa täsmennetään vakuutusmaksun perusteen osalta, että "*vakuutusmaksun peruste (base de cotización) on — — kokonaispalkka (remuneración total), jota työntekijä saa* toiselle tekemästään työstä, riippumatta palkan muodosta tai nimityksestä" (kursivointi kirjoittajan). Ks. BOE nro 54, 29.6.1994, s. 825. Ks. myös 30.5.1974 annetun Ley General de Seguridad Socialin 73 pykälä.

18 — Kantaja väittää myös, että 46 artiklan 2 kohdan a alakohdan perusteella toimivaltaisen laitoksen on otettava huomioon kaikki vakuutuskaudet, jotka työntekijä on täyttänyt eri jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen mukaan, kun taas 47 artiklan 1 kohdan e alakohta on ristiriidassa tämän säännöksen kanssa, koska sen mukaan perusteiden keskiarvoa määriteltäessä otetaan huomioon vain Espanjassa täyttyneet vakuutuskaudet. Tämän seurauksena on espanjalaisten siirtotyöläisten syrjiminen, koska tällä ei kunnioiteta perustamissopimuksen 51 artiklassa tarkoitettua yhteenlaskemisperiaatetta.

esitettävä kaksi huomiota. Ensiksi on todettava, että 47 artiklan 1 kohdan e alakohdassa säädetään, että *etuudet lasketaan vakuutusmaksun perusteiden keskiarvon perusteella* eikä että teoreettinen määrä *on* vakuutusmaksun perusteiden keskiarvo. Mielestäni Espanjan lainsäädännössä säädetyt laskentasäännöt täyttävät kuitenkin juuri tämän soveltamisedellytyksen. Jos nimittäin työkyvyttömyyseläkkeen määrä lasketaan edellä mainitun lain nro 26/1985 mukaisesti siten, että työntekijän viitekautta koskevien 84 vakuutusmaksun perusteen summa jaetaan tietyllä vakionimittäjällä (98), tarkoittaa tämä käytännössä samaa kuin etuuden laskeminen kaikkien vakuutusmaksujen perusteiden keskiarvon perusteella. [19] Siten etuuden laskeminen perustuu asetuksessa säädetyllä tavalla vakuutusmaksun perusteiden keskiarvoon.

38. Riippumatta tästä ensimmäisestä huomiosta katson, että Espanjan kuningaskunnan tältä osin kantajan näkemystä vastaan esittämät ja myös ennakkoratkaisupyynnössä mainitut seikat (joissa viitataan lähes yksimieliseen vallitsevaan kantaan Espanjan oikeuskäytännössä) ovat vakuuttavia. [20] Kyseiseen asetuksen kohtaan liitettiin e alakohta sen johdosta, että Espanja liittyi Euroopan yhteisöön, nimenomaisesti niiden erityispiirteiden vuoksi, joita Espanjan sosiaaliturvajärjestelmässä on vanhuus- ja työkyvyttömyysetuuksien osalta, koska näitä etuuksia ei lasketa ansioiden tai vakuutusmaksujen perusteella vaan ottamalla huomioon *vakuutusmaksun perusteet*. Siten lainsäädännön taustalla olevat seikat osoittavat mielestäni selvästi, että asetusta muutettiin, jotta voitaisiin ottaa huomioon EY:ssä uudenlainen järjestelmä, jota sovellettiin Espanjassa.

Toisaalta tässä ehdotettua ratkaisua tukee se, että Espanjan osalta vuonna 1992 asetukseen liitteessä VI olevan D otsikon 4 kohtaan on lisätty käsite "vakuutetun tosiasiassa maksamien *vakuutusmaksujen peruste*". [21] Siten tämä käsite tulee varsinaisesti Espanjan järjestelmästä ja on yhteisön lainsäätäjän mukaan tunnusomainen kyseiselle järjestelmälle. [22]

39. Koska kyseiset säännöt ovat siten sisällöltään selviä, katson voivani tehdä ensimmäisen ennakkoratkaisukysymyksen osalta

19 — Kuten nimittäin on tunnettua, kun tiettyjen lukujen summa jaetaan vakionimittäjällä, tulos on sama kuin jaettaessa näiden lukujen keskiarvon summa samalla vakionimittäjällä. Siten on perusteltua katsoa, että Espanjassa sovellettu järjestelmä, jota koskeva matemaattinen laskentamalli on esitetty em. 31.7.1985 annetun lain nro 26/1985 liitteessä, vastaa niitä edellytyksiä, joista on säädetty kyseisessä yhteisön säännöksessä.

20 — Ennakkoratkaisupyynnön sivun 7 (3M9413822) viimeisellä rivillä todetaan seuraavaa: "Tämä tuomioistuin katsoo siksi, että ensimmäinen tulkinta on oikea, ja näin ovat katsoneet lähes kaikki Espanjan tuomioistuimet". Mainitun "ensimmäisen tulkinnan" mukaan Espanjan järjestelmä kuuluu 47 artiklan 1 kohdan e alakohdan soveltamisalaan.

21 — Em. neuvoston asetus N:o 1248/92, jolla muutettiin asetusta (ETY) N:o 1408/71 (EYVL L 136, s. 7, erityisesti s. 24).

22 — Lopuksi on vielä vastattava siihen kantajan väitteeseen, jonka olen kuvaillut alaviitteessä 18. Kuten olen jo todennut, 47 artiklaan sisältyy 46 artiklan 2 kohdan a alakohtaa täydentäviä säännöksiä. Näissä jälkimmäisissä edellytetään, että tyyppiä B olevien lainsäädäntöjen osalta etuuden teoreettinen määrä lasketaan ottaen huomioon kaikki vakuutuskaudet, jotka työntekijä on täyttänyt eri jäsenvaltioissa, joiden lainsäädännön alainen hän on ollut, kun taas tyyppiä A olevan lainsäädännön osalta teoreettisena määränä pidetään kansallisen lainsäädännön mukaisesti laskettua etuuden määrää, kuten olen todennut edellä. Siten 47 artiklan 1 kohdan e kohdassa täsmennetään vain se, että teoreettinen määrä on *laskettava* vakuutusmaksun perusteiden keskiarvon perusteella siltä ajalta, kun työntekijä oli tyyppiä A olevan lainsäädännön alainen. Tämä säännös ei näin ole luonteeltaan erilainen kuin saman kohdan b ja c alakohdat. Myös näiden säännösten perusteella teoreettinen määrä lasketaan niiden keskimääräisten ansioiden perusteella, jotka on "rekisteröity" toimivaltaisen laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaan täyttyneiden vakuutuskausien osalta (b alakohta) tai jotka "vastaavat" tällaisia vakuutuskausia (c alakohta). Toisin kuin kantaja, en kuitenkaan katso, että e alakohta olisi sinänsä perustamissopimuksen 51 artiklassa säädetyn yhteenlaskemisperiaatteen vastainen pelkästään sen vuoksi, että edellä mainittujen säännösten systematiikassa otetaan lähtökohdaksi laskutoimituksen suorittaminen tällä tavalla.

sen päätelmän, että asiassa on sovellettava asetuksen 47 artiklan 1 kohdan e alakohtaa. Siksi enää ei ole syytä vastata neljänteen ja viidenteen ennakkoratkaisukysymykseen.

40. Siten vielä on vastattava toiseen ja kolmanteen kysymykseen, jotka koskevat juuri e alakohtaa ja joilla pyydetään selvennystä tämän säännöksen soveltamisedellytyksiin.

41. Aloitan toisesta kysymyksestä. Kansallinen tuomioistuin on esittänyt tästä säännöksestä useita tulkintavaihtoehtoja, joista tutkin seuraavaksi yhden. Asiassa Reichling annetussa tuomiossa esitetyn perusteella e alakohtaa on tulkittava perustamissopimuksen 48 ja 51 artiklaan sisältyvien periaatteiden perusteella siten, että henkilöllä on oikeus sellaiseen sosiaalietuuteen, joka vastaa hänen viimeisessä asuinvaltiossaan viitekauden aikana saamia tuloja.

42. Kyseisessä tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin nimittäin totesi, että "kun sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä työkyvyttömyysetuuden määrä riippuu siitä palkasta, jota työntekijä sai työkyvyttömyyden ilmaantuessa, ja kun tämä työntekijä ei ollut tällöin tämän jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän alainen sen vuoksi, että hän työskenteli toisessa jäsenvaltiossa, *toimivaltaisen laitoksen on laskettava etuuden teoreettinen määrä sen viimeisen palkan perusteella, jota hän sai tässä toisessa jäsenvaltiossa*". (Kursivointi kirjoittajan.) [23]

43. Haluan korostaa sitä, että tämä päätelmä tehtiin niiden "perustavanlaatuisten" periaatteiden perusteella, jotka ovat yhteisön sosiaaliturvajärjestelmän perustana ja jotka on ilmaistu perustamissopimuksen 51 artiklassa. Kuten julkisasiamies Jacobs totesi tässä asiassa, asetuksella N:o 1408/71 on tarkoitus myötävaikuttaa työntekijöiden vapaan liikkuvuuden toteuttamiseen varmistamalla siirtotyöläisille ja heidän perheilleen eri jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen mukaan huomioon otettavien kausien yhteenlaskeminen etuuksien saamiseksi, säilyttämiseksi ja *etuuksien määrän laskemiseksi.* [24]

44. Näiden periaatteiden soveltaminen käsiteltävänä olevassa asiassa johtaisi siihen, että kyseisen espanjalaisen työntekijän työkyvyttömyysetuus laskettaisiin sen perusteella, mitä hän ansaitsi Saksassa viitekauden aikana. Tämän henkilön Espanjan lainsäädännön mukainen "vakuutusmaksun perusteiden" keskiarvo viimeiseltä 84 työskentelykuukaudelta vastaisi siten "viimeistä palkkaa", joka oli mainittu Belgian lainsäädännössä. Molemmissa järjestelmissä näitä käsitteitä käytettiin laskettaessa teoreettista määrää, jota puolestaan käytetään laskettaessa työkyvyttömyysetuuden todellista määrää. Nämä ovat siten keinoja, joilla sosiaaliturvaetuus sopeutetaan työkyvyttömyyden ilmenemistä edeltäneeseen työntekijän todelliseen tulonhankintakykyyn.

23 — Alaviitteessä 10 mainitussa asiassa Reichling annetun tuomion tuomiolauselma.

24 — Em. asiassa Reichling annetun ratkaisuehdotuksen 12 kohta.

45. Kuitenkin ainoastaan jos rinnastamme toiminnallisesti Espanjan ja Belgian järjestelmät, voimme ratkaista käsiteltävänä olevan asian yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa kehittämän alueellisen fiktion mukaisesti, eli tällöin Espanjan toimivaltaisen laitoksen määrittelemä teoreettinen määrä on laskettava sen perustella, mitä kyseinen henkilö ansaitsi toisessa jäsenvaltiossa eli tässä tapauksessa Saksassa. Myös kansallinen tuomioistuin on esittänyt tällaisen loogisen ratkaisun todeten seuraavasti: "Toisen jäsenvaltion alue —— on oletettava fiktiivisesti osaksi Espanjan aluetta, ja siksi on tutkittava, olisiko kyseinen henkilö joutunut Espanjan lainsäädännön mukaan maksamaan vakuutusmaksuja ja olisiko nämä maksut ollut suoritettava saman perusteen mukaisesti". [25]

46. Tällainen ratkaisumalli ei kuitenkaan ole vakuuttava. Se edellyttää Espanjan järjestelmän rinnastamista muihin järjestelmiin, jotka kuitenkin ovat tässä tarkasteltavilta osiltaan erilaisia. Siinä unohdetaan myös yhteisön sääntelyn laajempi yhteys ja muutetaan niiden säännösten merkitystä, joihin asetuksessa viitataan nimenomaisesti työkyvyttömyyseläkkeen määrittelemiseksi.

47. Päätelmääni vahvistaa myös kansallisen tuomioistuimen esittämän ja Espanjan kuningaskunnan tukeman toisen vaihtoehdon tutkiminen. Palautan mieliin, että tämän vaihtoehdon mukaan vakuutusmaksun peruste on laskettava kansallisen lainsäädännön mukaan ottamatta tällöin huomioon toisessa jäsenvaltiossa maksettuja vakuutusmaksuja. Tämä vaihtoehto on hyvä, koska siinä on ymmärretty, että asetuksen tarkoituksena on kansallisten säännösten yhteensovittaminen eikä yhdenmukaistaminen, ja koska siinä on otettu oikein huomioon ne säännökset, jotka on nimenomaisesti annettu sen johdosta, että Espanja liittyi Euroopan yhteisöön.

48. Asetuksen 47 artiklan eri säännösten mukaan toimivaltaisen laitoksen on laskettava teoreettinen määrä — jonka perusteella se tämän jälkeen myöntää toimivaltaansa kuuluvat sosiaaliturvaetuudet prorata-säännön mukaisesti — yksinomaan sen perusteella, mitä työntekijä on sille todellisuudessa maksanut. Tämä sääntely osoittaa lisäksi, että asetuksessa ei ole haluttu loukata sitä myöskin perustavanlaatuista vaatimusta, jonka mukaan kansallisten järjestelmien taloudellinen tasapaino on säilytettävä. Tämä tasapaino vaikuttaa selvästi niiden järjestelmien toimintakykyyn, jotka yhteisön sääntelyllä on tarkoitus yhteensovittaa, ja lopulta siirtotyöläisten sosiaaliturvan tehokkuuteen. Tämä selittää sen, että asetuksessa viitataan

25 — Ks. ennakkoratkaisupyynnön s. 9 (3M9410833), B kohta. Kyseisen fiktion mukaisesti olisi kuitenkin sovellettava sen Espanjan lain säännöksiä, jossa säädetään etuuden enimmäismäärästä, joka perustuu vakuutusmaksun enimmäisperusteeseen (ks. alaviite 3). Komissio ja kantaja ovat esittäneet kirjelmissään ja suullisessa käsittelyssä, että Saksan liittotasavallan ja Espanjan kuningaskunnan 4.12.1973 tekemässä sosiaaliturvasopimuksessa (BOE nro 258, 28.10.1977, s. 2295), joka oli tehty ennen Espanjan liittymistä Euroopan yhteisöön, määrätään juuri näin. Mielestäni tältä osin sovellettavia määräyksiä ovat sopimuksen I luvun III jaksoon "Vejez, Invalidez y Supervivencia" sisältyvät määräykset, joihin viitataan nimenomaisesti II luvun ("Invalidez") 26 artiklassa. Kantajan huomautuksissaan mainitsemassa 25 artiklan 1 kappaleen b kohdassa määrätään seuraavaa: "Jos kaikki ne vakuutuskaudet tai osa niistä vakuutuskausista, jotka etuuden hakija on valinnut etuuden laskentaperusteen laskemista varten, ovat täyttyneet Saksan liittotasavallassa, *Espanjan toimivaltainen laitos määrittelee laskentaperusteen niiden vakuutusmaksun perusteiden perusteella, joita sovellettiin samaan työntekijäryhmään (categoría profesional), johon kyseinen henkilö kuului Espanjassa tämän ajanjakson aikana*" (kursivointi kirjoittajan). On syytä korostaa, että tässä sopimusmääräyksessä ei viitata työntekijän Saksassa saamaan palkkaan, vaan *Espanjan lainsäädännön mukaisiin* vakuutusmaksun perusteisiin, joita sovelletaan siihen samaan työntekijäryhmään, johon siirtotyöläinen kuului. Tulkitsen tätä sopimusmääräystä siten, että eläkettä laskettaessa käytettävien vakuutusmaksun perusteiden on vastattava niitä tuloja, joita siirtotyöntekijä olisi saanut, jos hän olisi työskennellyt edelleen Espanjassa, eikä Saksassa saatua palkkaa näin ole otettava huomioon.

nimenomaisesti ja yleisesti eläke-etuuksia koskeviin säännöksiin *erottelematta tällöin tyyppiä A ja B olevia järjestelmiä*. EY:ssä sovellettavassa järjestelmässä jokainen laitos, joka on toimivaltainen maksamaan eläke- tai työkyvyttömyysetuuksia, maksaa nämä etuudet ainoastaan sillä perusteella, mitä työntekijä on *todellisuudessa maksanut* sille siltä ajanjaksolta, jolloin työntekijä kuului kulloisenkin kansallisen lainsäädännön soveltamisalaan. [26]

49. Kuten olen todennut, 47 artiklan 1 kohdan e alakohdassa viitataan kuitenkin myös tyyppiä A oleviin järjestelmiin. Tämä säännös on täysin 46 artiklan 2 kohdan a alakohdan toisen virkkeen mukainen, kun kysymys on sellaisesta järjestelmästä, joka on voimassa Espanjassa. Edellä esitetyn mukaisesti Espanjan järjestelmässä teoreettisen etuuden määrä perustuu viitekautta koskevien vakuutusmaksujen perusteiden keskiarvon käsitteeseen; e alakohdassa täsmennetään ainoastaan, millä tavalla palkka otetaan tällöin huomioon. Siinä selvennetään, että työkyvyttömyysetuuden teoreettisen määrän laskemisen perustana oleva vakuutusmaksujen perusteiden keskiarvo lasketaan "yksinomaan sanotun valtion lainsäädännön mukaan täyttyneiden vakuutuskausien perusteella". Tämä tarkoittaa sitä, että kantajalle maksettavan työkyvyttömyysetuuden teoreettinen määrä on laskettava kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen edellytysten mukaisesti ottaen huomioon ne vakuutusmaksut, jotka asianomainen henkilö oli maksanut maksamishetkenä voimassa olleen Espanjan lainsäädännön mukaisesti Espanjan toimivaltaiseen laitokseen silloin, *kun hän oli Espanjan lainsäädännön alainen* (eli ennen hänen muuttamistaan Saksaan). Olen siten sitä mieltä, että e alakohdalla on tarkoitus täsmentää 46 artiklan 2 kohdan a alakohdan toista virkettä. [27]

50. Kun siten olen esittänyt ne syyt, miksi hyväksyn pääpiirteissään Espanjan esittämän näkemyksen, on kuitenkin lisättävä, että tämä näkemys voidaan hyväksyä ainoastaan sillä edellytyksellä, että sillä ei vahingoiteta perustamissopimuksen 51 artiklassa taattuja perusperiaatteita, joita sovelletaan myös käsiteltävänä olevassa asiassa.

51. Jos Espanjan järjestelmää sen nykymuodossaan sovelletaan mekaanisesti eli tekemättä tarkoituksenmukaisia korjauksia, tämä järjestelmä voi olla epäsuosiollinen siirtotyöläiselle. Tyydyn viittaamaan vain niihin seurauksiin, jotka aiheutuvat työkyvyttömyyseläkkeen laskemisesta sen vakuutusmaksun perusteiden keskiarvon perusteella, joka on määritelty ottaen huomioon ainoastaan

26 — Asia C-146/93, McLachlan, tuomio 7.7.1994 (Kok. 1994, s. I-3229, 29 ja 30 kohta). Ks. myös julkisasiamies Lenzin ratkaisuehdotus tässä asiassa (Kok. 1994, s. I-3231, 21 kohta).

27 — Tässä esittämäni päätelmän perusteella voin esittää täsmennyksen, joka koskee Tribunal Supremon esittämää tulkintaa kansallisesta oikeudesta. Tämä Espanjan korkein oikeus on nimittäin todennut vakiintuneessa oikeuskäytännössään, että työkyvyttömyysetuuden laskemisessa huomioon otettava vakuutusmaksujen perusteiden keskiarvo on viitekautena voimassa olevan lainsäädännön mukaisten enimmäis- ja vähimmäisperusteiden keskiarvo (ks. viimeksi Sala Cuarta del Tribunal Supremon 27.3.1995 antama tuomio, Gaceta Jurídica B-105, heinä-elokuu 1995, ja siinä esitetyt viittaukset aikaisempaan oikeuskäytäntöön). Tällainen ratkaisu voi olla perusteltu kansallisen oikeuden perusteella (minkä kansallinen tuomioistuin ja kantaja ovat kuitenkin kiistäneet), mutta sitä ei voida sovittaa yhteen asetusten säännösten kanssa. Kantaja on täyttänyt Espanjan lainsäädännön alaisuudessa 47 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitetulla tavalla vakuutuskausia ainoastaan silloin, kun hän asui Espanjassa ennen muuttoaan Saksaan. Siten työkyvyttömyysetuutta määriteltäessä vakuutusmaksun perusteiden keskiarvo on laskettava ottaen huomioon ainoastaan kyseistä aikaa koskevat vakuutusmaksun perusteet. On syytä myös korostaa, että tämän yhteisöjen tuomioistuimelle esittämäni tulkinnan kanssa samankaltaisen (ei siis täysin samanlaisen) tulkinnan on esittänyt myös Cachon Villar em. Tribunal Supremon tuomioon liittyvässä eriävässä mielipiteessään. Ks. Gaceta Jurídica B-105, heinä-elokuu 1995, s. 61.

toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön alaisuudessa täyttyneet vakuutuskaudet. Sosiaalietuuden laskemisessa huomioon otettava palkka on useimmissa tapauksissa palkka, jonka kyseinen henkilö on saanut vuosia sitten, ja tämän seurauksena etuus olisi rahan arvon alenemisen vuoksi pieni. Erityisesti tämän asian osalta on lisäksi todettava, että yhteisön oikeuden periaatteiden mukaisena ei voida pitää sitä, että Espanjan oikeudessa siirtotyöläinen rinnastetaan työntekijään, jolla ei ole velvollisuutta vakuutusmaksujen suorittamiseen. Tällaisessa rinnastuksessa jätetään huomiotta se, että siirtotyöläinen ei menetä työntekijästatustaan tai siihen liittyviä takeita pelkästään sen vuoksi, että hän työskentelee kotimaansa ulkopuolella.

52. Tämän perusteella on mahdollista selittää, mitä edellytyksiä kansallisessa lainsäädännössä on noudatettava, jotta se olisi yhteisön oikeuden periaatteiden mukainen sekä etuuden määrän osalta että myös sen kiellon osalta, jonka mukaan siirtotyöläistä ei saa syrjiä verrattuna kotimaassaan pysyvään työntekijään. Mielestäni vastaus on löydettävissä niistä säännöksistä, jotka on liitetty asetuksella N:o 1248/92 asetuksen N:o 1408/71 liitteen VI Espanjaa koskevaan osaan (D otsikon alle 4 kohtaan) ja joissa säädetään seuraavaa:

"a) Asetuksen 47 artiklan mukaisesti Espanjan teoreettinen etuus lasketaan [*ottaen huomioon vakuutetun tosiasialliset vakuutusmaksun perusteet niiltä vuosilta, jotka edeltävät välittömästi viimeisen vakuutusmaksun maksamista Espanjan sosiaaliturvajärjestelmään*] *.

b) Saatua eläkkeen määrää *korotetaan lisien määrällä ja rahanarvon muutoksilla* laskettuna jokaista vuotta kohti siihen vuoteen saakka, joka edeltää samanlaisia eläkkeitä koskevan riskin toteutumista" (kursivoinnit kirjoittajan).

53. On totta, että lainatuilla säännöksillä on käsiteltävänä olevassa asiassa ainoastaan välillistä merkitystä. Kysymys on nimittäin säännöksistä, jotka tulivat voimaan asian tosiseikkojen tapahtumisen jälkeen, eikä niitä siten voida suoraan soveltaa tässä asiassa. Kuitenkin näillä säännöksillä mielestäni ainoastaan täsmennetään asetusta, jonka mukaan vakuutusmaksun perusteiden keskiarvo lasketaan *"yksinomaan sanotun valtion lainsäädännön mukaan täyttyneiden vakuutuskausien perusteella"* (kursivointi kirjoittajan). Liitteeseen lisätyillä säännöksillä tehdään ainoastaan selväksi sosiaalietuuden *tehokkuutta* koskeva periaate, joka sisältyy asetuksen 47 artiklan 2 kohtaan [28] ja erityisesti työkyvyttömyys- ja vanhuusetuuksien myöhemmän mukauttamisen osalta 51 artiklaan, jonka otsikkona on "Etuuksien arvon säilyttäminen ja uudelleen laskeminen". [29] Mielestäni tällä periaatteella taataan yleisemmin asetuksessa säädetyn järjestelmän hyvä toimiminen, jotta tämä järjestelmä olisi perustamissopimuksen 51 artiklaan sisältyvien periaatteiden mukainen.

* Korjaus tehty yhteisöjen tuomioistuimessa.

28 — Tässä kohdassa säädetään seuraavaa: "Jäsenvaltion lainsäädännön säännöksiä, jotka koskevat etuuksien laskemisessa huomioon otettavien rahanarvon säilyttämisen tekijöitä, sovelletaan 1 kohdan säännösten mukaisesti tietyissä tapauksissa tekijöihin, jotka tämän valtion toimivaltaisen laitoksen tulee ottaa huomioon, kun kysymys on muiden jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan täyttyneistä vakuutus- tai asumiskausista."

29 — Ks. viimeksi asia C-301/93, Bettaccini, tuomio 22.9.1994 (Kok. 1994, s. I-4361) ja asia 7/81, Sinatra, tuomio 2.2.1982 (Kok. 1982, s. 137).

54. Näin tulkittuna kyseisillä säännöksillä täsmennetään se, miten 47 artiklan 1 kohdan e alakohtaa on tulkittava. Vuonna 1992 annetuissa säännöksissä todetaan nimittäin periaate, jonka mukaan työntekijän todellisuudessa maksamat vakuutusmaksut on *ajankohtaistettava*. Toistan siis, että kysymys on siten täsmennyksestä, joka koskee 47 artiklan soveltamisen yksityiskohtia Espanjan osalta. [30]

55. Maksettujen vakuutusmaksujen ajankohtaistamisen periaate on perustavaa laatua oleva periaate kaikissa sosiaaliturvajärjestelmissä. On ilmeistä, että ajankohtaistamisen on tapahduttava tehokkuusperiaatteen mukaisesti. Tähän päämäärään pyritään usealla keinolla. Alkuperäisen vakuutusmaksun määrä on ensinnäkin mukautettava rahan arvon muutoksiin siten, että nimellisarvo muutetaan mahdollisuuksien mukaan todellisen arvon mukaiseksi. Toiseksi ajankohtaistamisessa on otettava huomioon niin kutsutut *korotukset*. Käytän tätä käsitettä viitatakseni kaikkiin niihin sosiaaliturvaetuuksien lisäyksiin, joita Espanjan lainsäädännön mukaisesti on tehty siinä työntekijöiden ryhmässä, johon kyseinen työntekijä kuuluu. Etuudet, joiden määrää on korotettava, ovat siten ne, joihin kyseisellä työntekijällä olisi ollut oikeus, jos hän olisi työskennellyt edelleen Espanjassa.

Asetuksessa luotuun järjestelmään verrattuna ensisijaisena on siten pidettävä aineellisen oikeudenmukaisuuden (equità distributiva) periaatetta. Kansallisen toimielimen, jonka tehtävänä on työkyvyttömyysetuuksien myöntäminen ja niiden määrän laskeminen, on aina otettava huomioon ne normit, jotka ovat tämän periaatteen ilmentymiä.

56. Kuten olen todennut, toinen ongelma aiheutuu siitä, että Espanjan lainsäätäjä on katsonut, että siirtotyöläisellä ei ole velvollisuutta maksaa vakuutusmaksuja viitekauden aikana, minkä vuoksi tämän henkilön etuus määräytyy ammattiryhmän vähimmäispalkan mukaisesti. Tällainen konstruktio (joka muistuttaa yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Reichling lainvastaiseksi katsomaa konstruktiota) on yhteisön oikeuden periaatteiden vastainen, koska siinä siirtotyöläistä ei kohdella työntekijänä ja koska häntä syrjitään perusteettomasti niihin työntekijöihin verrattuna, jotka eivät ole käyttäneet oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen. Olen tältä osin täysin samaa mieltä julkisasiamies Jacobsin kanssa, joka totesi asiassa Reichling antamassaan ratkaisuehdotuksessa seuraavaa: "Asetuksen systematiikkaa ja tarkoitusta horjuttaisi vakavasti, jos jäsenvaltio voisi tietyn siirtotyöläisen osalta soveltaessaan tyyppiä A olevaa lainsäädäntöä korvata tavanomaisen laskentatavan *täysin keinotekoisella* laskentatavalla, jonka tuloksena olisi teoreettinen määrä, joka on paljon pienempi kuin sen korvauksen määrä, joka olisi maksettava sellaiselle työntekijälle, joka on muuten täysin vastaavassa tilanteessa ja joka on ollut ainoastaan tämän jäsenvaltion lainsäädännön alainen" (kursivointi kirjoittajan) [31]. Lafuente Nieton rinnastaminen henkilöön, jolla ei ole velvollisuutta maksaa vakuutusmaksuja, ja ammattiryhmän vähimmäispalkan soveltaminen häneen on oikeudellinen konstruktio, joka on hänelle epäsuosiollisempi verrattuna siihen tilanteeseen, että hän ei olisi käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen. Tämä

30 — Näin todetaan myös asetusehdotuksessa: "Uudessa liitteessä VI olevan D otsikon alla olevassa 4 kohdassa *täsmennetään* tämän artiklan yksityiskohtaiset soveltamissäännökset Espanjan osalta" (kursivointi kirjoittajan), ks. em. komission asiakirja KOM(89) 370 lopull., 20.7.1989, s. 32. Ks. myös em. asetuksen 1248/92 johdanto-osan kolmaskymmenestoinen perustelukappale. Lisäksi sitä, että kyseistä asetusta annettaessa ei katsottu tarpeelliseksi muuttaa 47 artiklan 1 kohdan e alakohtaa, on pidettävä osoituksena siitä, että liitteessä VI ainoastaan täsmennetään kyseistä säännöstä.

31 — Em. asia Reichling, ratkaisuehdotuksen 17 kohta.

tulos on ristiriidassa perustamissopimuksen 51 artiklan tavoitteiden ja siihen sisältyvien periaatteiden kanssa.

57. Katson siten, että kansallisen tuomioistuimen esittämään toiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen 47 artiklan 1 kohdan e alakohtaa on tulkittava siten, että sellaisessa sosiaaliturvajärjestelmässä, jossa työkyvyttömyysetuus lasketaan vakuutusmaksujen perusteiden keskiarvon perusteella, toimivaltaisen laitoksen on laskettava etuuden teoreettinen määrä ottaen huomioon todelliset vakuutusmaksun perusteet eli ne perusteet, joiden mukaisesti työntekijä todellisuudessa maksoi vakuutusmaksuja siltä vakuutuskaudelta, jonka ajan hän kuului toimivaltaisen laitoksen soveltaman lainsäädännön alaisuuteen. Tällöin näitä vakuutusmaksuja on kuitenkin edellä kertomallani tavalla ajankohtaistettava ja korotettava, jotta otettaisiin huomioon rahan arvon alenemisesta aiheutuneet inflatoriset vaikutukset ja lainsäädännössä toteutetut sosiaaliturvaetuuksien korotukset, joita olisi myönnetty kyseiselle työntekijälle, jos hän olisi jatkanut työskentelemistä kotimaassaan.

58. Tästä ratkaisuehdotuksesta onkin helppo siirtyä kolmanteen kysymykseen, jolla halutaan saada selville se, onko kyseinen säännös ristiriidassa perustamissopimukseen sisältyvien, työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevien periaatteiden kanssa.

59. Vastaus tähän kysymykseen on johdettavissa suoraan edellä jo esitetystä. Jos kyseistä säännöstä tulkitaan kuten olen esittänyt, sitä voidaan soveltaa täysin näiden periaatteiden mukaisesti. Siirtotyöläisen sosiaaliseen asemaan ei nimittäin vaikuteta sillä, että hän käyttää oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen. Työkyvyttömyysetuuden teoreettisen määrän laskennan perusteena oleva vakuutusmaksun perusteiden keskiarvo vastaa asianmukaisesti ajankohtaistettuna sitä määrää, jonka kyseinen henkilö on todellisuudessa maksanut Espanjan sosiaaliturvajärjestelmään siltä vakuutuskaudelta, jolloin hän kuului siihen. Korotusjärjestelmän vuoksi hänen hyväkseen koituvat kaikki lisäedut, jotka hän olisi saanut, jos hän olisi työskennellyt edelleen Espanjassa. Tämä ratkaisu on oikeudenmukainen. Tällöin ei oteta huomioon toisessa jäsenvaltiossa saatuja palkkoja. Tämän vastineeksi työntekijän aikanaan maksamia määriä ajankohtaistetaan vastaamaan nykyarvoaan.

60. Tällaisen tulkinnan hyväksyminen tekee mahdolliseksi sen, että niitä säännöksiä, jotka lisättiin asetukseen sen johdosta, että Espanja liittyi Euroopan yhteisöön, voidaan tulkita tarkoituksenmukaisella ja oikealla tavalla sekä Espanjan järjestelmän oikeudellisen luonnehdinnan osalta että etuuden teoreettisen määrän laskemisen osalta. Näin korjataan ne syrjivät vaikutukset, jotka kohdistuvat niihin espanjalaisiin työntekijöihin, jotka ovat käyttäneet oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, ja tällä tavalla ei toisaalta myöskään suosita siirtotyöläistä verrattuna maassa pysyvään työntekijään siten, että palkaksi katsottaisiin siirtotyöläisen viimeksi saama palkka Saksassa. Koska Saksassa ja Espanjassa maksettavissa palkoissa on edelleen eroja, tällaisella laskentatavalla suosittaisiin kiistämättä niitä työntekijöitä, jotka ovat käyttäneet oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, verrattuna työntekijöihin, jotka eivät ole käyttäneet tätä oikeuttaan. Tämä ratkaisumalli on täysin perustamissopimuksen 51 artiklan mukainen: työntekijää ei syrjitä verrattuna siihen tilanteeseen, jossa hän olisi, jos hän olisi pysynyt yhdessä jäsenvaltiossa. [32]

32 — Ks. em. asia Reichling, tuomion 23—26 kohta. Ks. myös asia 24/75, Petroni, tuomio 21.10.1975 (Kok. 1975, s. 1149, 13 kohta) ja asia C-199/88, Cabras, tuomio 21.3.1990 (Kok. 1990, s. I-1023, 24 kohta).

Lisäksi en voi myöskään jättää mainitsematta sitä, että ehdotetulla ratkaisulla ei vaaranneta Espanjan sosiaaliturvajärjestelmän rahoituksellista tasapainoa, koska työntekijän tämän järjestelmän perusteella saamilla etuuksilla on välitön yhteys hänen todellisuudessa suorittamiinsa vakuutusmaksuihin. Tämä on täysin asetuksen 47 artiklan systematiikan ja tarkoituksen mukaista.

61. Esitettyjen seikkojen perusteella kantajan näkemys on hylättävä. Siksi ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaisi kolmanteen kysymykseen, että asetuksen 47 artiklan 1 kohdan e alakohta ei ole perustamissopimuksen 48 ja 51 artiklaan sisältyvien periaatteiden vastainen.

Kuudes ennakkoratkaisukysymys

62. Lopuksi on käsiteltävä kuudes kysymys, joka koskee sitä, miten Espanjan toimivaltaisen laitoksen on sovellettava proratatemporis-periaatetta.

63. Tämän kysymykseen liittyvät ongelmat eivät ole niin monimutkaisia kuin edellisiin liittyneet ongelmat, ja ne voidaan ratkaista tunnustamalla se, että Espanjan viranomaiset ovat soveltaneet proratatemporis-periaatetta pääasiallisesti oikein.

64. Asetuksen 46 artiklan 2 kohdan c alakohdassa [nykyisin 47 artiklan 1 kohdan a alakohta] säädetään seuraavaa:

"jos kaikkien kyseeseen tulevien jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen mukaan ennen riskin toteutumista täyttyneiden vakuutus- tai asumiskausien kokonaispituus *on pitempi kuin jonkin tällaisen valtion lainsäädännössä vaadittu enimmäiskausi täyden etuuden saamiseksi*, tämän valtion toimivaltainen laitos ottaa soveltaessaan tämän kohdan säännöksiä huomioon täyttyneiden kausien kokonaispituuden sijasta tämän enimmäiskauden; tämä laskutapa ei saa johtaa siihen, että tämä laitos myöntää kustannuksiltaan suuremman etuuden kuin sen soveltamassa lainsäädännössä säädetty täysi etuus" (kursivointi kirjoittajan).

65. Kansallinen tuomioistuin katsoo, toisin kuin vastaaja, että toimivaltaisen laitoksen on otettava yhteenlaskutoimituksessa tämän säännöksen mukaisesti huomioon ne vakuutuskaudet, jotka työntekijä on täyttänyt muiden jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan, ainoastaan siltä osin kuin tämä on *tarpeen, jotta oikeus* kansallisen lainsäädännön mukaisiin *etuuksiin syntyisi*. Tämä johtaisi siihen, että Espanjan toimivaltaan kuuluvaa etuuden osaa ei suhteutettaisi koko työskentelyaikaan kaikissa jäsenvaltioissa vaan ainoastaan Espanjan lainsäädännön mukaiseen vähimmäisaikaan. Kantaja yhtyy tähän väitteeseen todeten, että asetuksen 45 artiklan 1 kohdan mukaan toimivaltaisen laitoksen on otettava huomioon muiden jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti täyttyneet vakuutuskaudet "tarpeellisessa määrin" etuutta koskevan oikeuden saamiseksi, säilyttämiseksi tai laskemiseksi. Käsitettä "enimmäiskausi" on siten tulkittava niin, että enimmäiskautena on pidettävä vähimmäiskautta, joka on tarpeen, jotta oikeus eläkkeeseen syntyisi.

66. Jotta tähän kysymykseen voitaisiin vastata, on määriteltävä, mikä on kyseisen säännöksen tarkoitus. Kysymys on säännöksestä, jolla on tarkoitus rajoittaa jäsenvaltioiden toimivaltaisten laitosten taloudellista rasitusta silloin, kun kyseisissä lainsäädännöissä vahvistetaan enimmäiskausi täyttä etuutta koskevan oikeuden saamiseksi. Kuten komissio on todennut, tässä säännöksessä viitataan siten kumulatiivisiin järjestelmiin eikä niinkään riskiin perustuviin järjestelmiin.

67. Tätä säännöstä on itse asiassa tulkittava ottaen huomioon proratatemporis-järjestelmän sisältö.[33] *Teoreettista määrää* laskiessaan toimivaltainen laitos ei voi vahvistaa suurempaa määrää kuin sen enimmäismäärän, johon asianomaisella henkilöllä voi olla oikeus sovellettavan lainsäädännön mukaan. Muussa tapauksessa etuuden *todellista määrää* vahvistettaessa jouduttaisiin tilanteeseen, jossa asianomaiselle henkilölle olisi maksettava enemmän kuin se enimmäismäärä, joka hänelle voitaisiin maksaa kansallisen sosiaaliturvajärjestelmän mukaan täyttyneiden vakuutuskausien perusteella. Kyseisen säännöksen toisessa virkkeessä täsmennetään tätä seikkaa: sen mukaan maksettava etuus ei voi olla suurempi kuin sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä säädetty "täysi etuus". Tämän säännöksen tausta-ajatus on erilainen kuin riskiin perustuvissa järjestelmissä, joissa etuuden teoreettinen määrä ei ole riippuvainen täyttyneistä vakuutuskausista. Jälkimmäisiin järjestelmiin ei nimittäin sovelleta edellytystä, joka koskee "vaadittua enimmäiskautta täyden etuuden saamiseksi".

68. Kansallisen tuomioistuimen näkemys, jonka mukaan ilmaisun "enimmäiskausi" on katsottava tarkoittavan "vähimmäismaksukautta", on siksi hylättävä. Lisäksi tämä tulkinta vääristää proratatemporis-järjestelmää, ja sen seurauksena Espanjan toimivaltaisella laitoksella olisi velvollisuus myöntää sellainen etuus, jonka myöntämiseen kyseisellä laitoksella ei asetuksen mukaan ole velvollisuutta. Yhteisön säännöksissä (46 artiklan 2 kohdan b alakohdassa) säädetään selvästi, että etuuden todellinen määrä lasketaan "tämän laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaan ennen riskin toteutumista täyttyneiden vakuutus- tai asumiskausien pituuden *suhteessa kaikissa kyseisissä jäsenvaltioissa — — täyttyneiden vakuutus- tai asumiskausien kokonaispituuteen*" (kursivointi kirjoittajan). Espanjan toimivaltaisen laitoksen maksettavaksi tuleva osuus on siten laskettava suhdeluvun mukaan, joka saadaan jakamalla ne vakuutuskaudet, jotka Lafuente Nieto on täyttänyt Espanjassa, kaikilla vakuutuskausilla, jotka hän on täyttänyt

33 — Juuri tämän vuoksi en katso voivani yhtyä kantajan käsitykseen. Kantaja perustaa väitteensä 45 artiklan 1 kohtaan, jolla ei ole välitöntä merkitystä asiassa. Tässä säännöksessä säädetään itse asiassa ainoastaan yhteenlaskemisjärjestelmästä, eikä se liity varsinaiseen etuuden myöntämiseen tai prorata-laskutoimitukseen, joista säädetään muualla, kuten olen todennut jo edellä. Vaikka *oikeuden saamisen* osalta säädetään, että toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan täyttyneet kaudet on otettava *tarpeellisessa määrin* huomioon sovellettaessa kansallista oikeutta (eli tämän säännöksen tarkoituksena on selvästi välttää se, että työntekijä "menettää" vakuutuskausia, jotka ovat täyttyneet muiden jäsenvaltioiden lainsäädännön alaisuudessa), toinen ja aivan erilainen asia on säätää siitä, millä perusteella jokaisen toimivaltaisen laitoksen on maksettava konkreettisessa tapauksessa työntekijälle etuus, joka on määritelty yhteenlaskemisjärjestelmän mukaisesti (järjestelmä, jonka taustana on se ajatus, että jäsenvaltio maksaa vain sellaisen etuuden, joka vastaa yksinomaan sitä vakuutuskautta, jonka työntekijä on täyttänyt kyseisen valtion lainsäädännön alaisuudessa). On helppoa ymmärtää, että kysymys on eri seikoista, jotka on myös pidettävä edelleen erillisinä, koska muuten asetusten säännösten systematiikkaa ja tavoitteita muutettaisiin.

koko työurallaan ennen kyseisen riskin toteutumista. [34]

69. Päätelmääni tukee lisäksi se, miten asetusta N:o 1408/71 on muutettu asetuksella N:o 1248/92, jolla yhtäältä siirretään kyseinen säännös 47 artiklaan (sen a alakohtaan) eli otsakkeen "Täydentäviä säännöksiä etuuksien laskemiseksi" alle ja toisaalta lisätään säännökseen seuraava virke, jonka merkitystä en voi olla korostamatta:

"Tätä säännöstä ei sovelleta etuuksiin, joiden määrä on riippumaton vakuutuksen kestosta."

70. Tämä lisäys vahvistaa sitä, että lisäyksen tausta-ajatuksen mukaisesti kyseinen säännös on ymmärrettävä siten, että sitä sovelletaan vain kumulatiivisiin (tyyppiä B oleviin) järjestelmiin kuuluviin sosiaaliturvaetuuksiin eikä sitä siten voida soveltaa käsiteltävänä olevassa asiassa.

71. Näiden huomioiden jälkeen haluaisin tutkia vielä sitä, onko tässä asiassa annettavan tuomion ajallisia vaikutuksia tarkoituksenmukaista rajoittaa. Olen tietoinen siitä, että yhteisön oikeuden yleisen oikeusvarmuutta koskevan periaatteen perusteella yhteisöjen tuomioistuin voi rajoittaa tuomioidensa vaikutuksia ainoastaan poikkeuksellisissa tapauksissa. [35]

72. Käsiteltävänä olevassa asiassa on kuitenkin piirteitä, joiden vuoksi tällainen rajoittaminen on perusteltua. Yhteisön säännösten perusteella on ollut epäselvää, miten niitä on sovellettava Espanjan oikeusjärjestyksessä. On ainoastaan todettava, että Tribunal Supremon esittämän tulkinnan (jonka katsoin asetuksen vastaiseksi) lisäksi on olemassa muita (usein ristiriitaisia) ratkaisuvaihtoehtoja, joita eri kansalliset tuomioistuimet ovat omaksuneet ja jotka ovat osittain vaikuttaneet nyt käsiteltävänä olevien ennakkoratkaisukysymysten esittämiseen. Lisäksi myös se, että neuvosto on itse katsonut välttämättömäksi täsmentää asetuksella N:o 1248/92 periaatteita, jotka koskevat työkyvyttömyyseläkkeen laskemista, heijastelee niitä objektiivisia vaikeuksia, joita oli siirtotyöläisten oikeuksien ja niitä vastaavien Espanjan toimivaltaisen laitoksen velvollisuuksien tarkemmassa rajaamisessa.

34 — Julkisasiamies Jacobs esitti saman käsityksen em. asiassa Reichling antamassaan ratkaisuehdotuksessa: "Lainsäädännön perustana olevat tavoitteet ja periaatteet ovat kuitenkin samat molempien lainsäädäntötyyppien [A ja B tyypin] osalta. Asetuksen 46 artiklan mukaan jokainen jäsenvaltio laskee lainsäädäntönsä mukaan siirtotyöläisen asemassa olevalle henkilölle maksettavan etuuden täyden määrän (teoreettinen määrä) ja vähentää sitä siinä suhteessa, jossa *kyseisessä jäsenvaltiossa täyttyneet vakuutus- tai asumiskaudet* ovat kausien kokonaispituuteen (todellinen määrä)." Katson lisäksi, että Saksan liittotasavallan ja Espanjan kuningaskunnan välisessä sopimuksessa määrätään (mainittu alaviitteessä 25) proratatemporis-järjestelmästä, joka vastaa näitä perusteita. Sopimuksen 22 artiklan 3 kappaleen b kohdassa määrätään nimittäin, että "[kummankin sopimusvaltion] toimivaltainen laitos laskee kyseisen eläkkeen osan sen suhdeluvun mukaisesti, joka saadaan vertaamalla kyseisen valtion lainsäädännön mukaan ennen vakuutustapahtumaa kyseisen henkilön osalta täyttyneiden vakuutuskausien kokonaispituutta *niiden vakuutuskausien kokonaispituuteen, jotka kyseisen henkilön osalta on täyttynyt molempien valtioiden lainsäädäntöjen mukaan*" (kursivointi kirjoittajan).

35 — Asia C-415/93, Bosman, tuomio 15.12.1995 (Kok. 1995, s. I-4921, 142 kohta).

73. Näillä perusteilla ja ottaen lisäksi huomioon asetuksen N:o 1408/71 95 a artiklan 1, 4, 5 ja 6 kohdan [36] annettavan tuomion vaikutuksia on syytä rajoittaa siten, että ne ulottuvat vain asetuksen N:o 1248/92 voimaantulon jälkeiseen aikaan, sanotun kuitenkaan soveltumatta sellaisiin työkyvyttömyysetuuden uudelleenlaskemista koskeviin vaatimuksiin, jotka etuuteen oikeutettu työntekijä on esittänyt sellaisessa menettelyssä, jossa ei vielä ole annettu lopullista päätöstä. Jos yhteisöjen tuomioistuin hyväksyy esittämäni ratkaisuehdotuksen, tuomiolla ei tulisi olla vaikutuksia jo määriteltyihin oikeussuhteisiin.

Ratkaisuehdotus

Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaisi esitettyihin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

1) Työkyvyttömyysetuuksia koskevat Espanjan säännökset, joiden mukaan työkyvyttömyysetuudet on laskettava vakuutusmaksun perusteiden keskiarvon perusteella, kuuluvat asetuksen N:o 1408/71, sellaisena kuin se oli muutettuna ja ajan tasalle saatettuna asetuksella N:o 2001/83 ja sellaisena kuin se oli voimassa heinäkuussa 1990, 47 artiklan 1 kohdan e alakohdan soveltamisalaan.

36 — Asetuksella N:o 1248/92 lisätyssä 95 a artiklassa säädetään seuraavaa:
"1. Asetuksen (ETY) N:o 1248/92 nojalla ei saavuteta oikeuksia ajalta ennen 1 päivää kesäkuuta 1992.
— —
4. Sellaisten henkilöiden oikeuksia, joille myönnettiin eläke ennen 1 päivää kesäkuuta 1992, voidaan asianosaisen hakemuksesta muuttaa ottaen huomioon asetuksen (ETY) N:o 1248/92 säännökset.
5. Jos 4 kohdassa tarkoitettu hakemus tehdään kahden vuoden kuluessa 1 päivästä kesäkuuta 1992, asetuksen (ETY) N:o 1248/92 mukaan saavutetut oikeudet tulevat voimaan siitä päivästä alkaen, eikä jäsenvaltion oikeuksien menettämistä tai rajoittamista koskevia säännöksiä sovelleta henkilöön, jonka etua asia koskee.
6. Jos 4 kohdassa tarkoitettu hakemus tehdään myöhemmin kuin kahden vuoden kuluttua 1 päivästä kesäkuuta 1992, oikeudet, joita ei ole lakkautettu tai jotka eivät ole aikaan sidottuja, tulevat voimaan sinä päivänä, jona hakemus tehtiin, jollei jäsenvaltion lainsäädännön asianomaiselle edullisemmista säännöksistä muuta johdu."

2) Asetuksen 47 artiklan 1 kohdan e alakohtaa on tulkittava siten, että sellaisessa sosiaaliturvajärjestelmässä, jossa työkyvyttömyysetuus lasketaan vakuutusmaksujen perusteiden keskiarvon perusteella, toimivaltaisen laitoksen on laskettava etuuden teoreettinen määrä ottaen huomioon todelliset vakuutusmaksun perusteet eli ne perusteet, joiden mukaisesti työntekijä todellisuudessa maksoi vakuutusmaksuja siltä vakuutuskaudelta, jonka ajan hän kuului toimivaltaisen laitoksen soveltaman sosiaaliturvalainsäädännön alaisuuteen. Tällöin näitä vakuutusmaksuja on kuitenkin asianmukaisesti ajankohtaistettava ja korotettava, jotta otettaisiin huomioon rahan arvon alenemisesta aiheutuneet inflatoriset vaikutukset ja lainsäädännössä toteutetut sosiaaliturvaetuuksien korotukset, jotka olisi myönnetty kyseiselle työntekijälle, jos hän olisi jatkanut työskentelemistä Espanjassa.

3) Asetuksen 47 artiklan 1 kohdan e alakohta ei ole näin tulkittuna perustamissopimuksen 48 ja 51 artiklaan sisältyvän työntekijöiden vapaan liikkuvuuden periaatteen vastainen.

4) Neljännellä ja viidennellä ennakkoratkaisukysymyksellä ei ole kohdetta.

5) Asetuksen, sellaisena kuin se oli voimassa heinäkuussa 1990, 46 artiklan 2 kohdan c alakohtaan sisältyvää "enimmäiskauden" käsitettä ei voida tulkita siten, että sillä tarkoitettaisiin sitä aikaa, joka Espanjan lainsäädännön mukaan on vähintään tarpeen, jotta henkilöllä olisi oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen. Espanjan toimivaltaisen laitoksen on maksettava kyseinen etuus siinä suhteessa kuin työntekijän Espanjassa täyttyneet vakuutuskaudet ovat hänen kokonaistyöskentelyaikaansa.